

ISRAEL VA AMB PRESSES

A primer cop d'ull, l'episodi del vedell d'or, que es llegeix a la primera lectura d'aquest diumenge (Ex 32,7-11.13-14) s'aprecia com una il·lustració molt gràfica i impactant de la infidelitat d'Israel envers Jahvè. Repassant, però, detingudament el text és possible fer una lectura que enriqueixi aquest enunciat primer i elemental. Si s'observen les compareixences de Moisès davant el Faraó (Ex 5,3; 7,16; 8,16; 9,1.13; 10,3; 12,31) es pot comprovar que el motiu pel qual Moisès exigeix l'alliberament del seu poble és el d'adorar el Senyor i oferir-li sacrificis. Per aquests textos l'objectiu primordial no és aconseguir la terra promesa, sinó establir en el desert un lloc de culte a Jahvè, l'únic Déu. Arribats al Sinaí, el poble s'impacienta per la tardança de Moisès i es decideix a actuar pel seu compte posant a la pràctica els objectius proposats abans de la sortida. Així doncs erigeix la imatge d'un vedell i li atorga el culte que hauria d'haver dedicat a Jahvè. Israel demostra tenir pressa, vol aconseguir amb tota celeritat els objectius, vol resultats immediats. Això és típic del culte idolàtric, que espera, a canvi de rituals i pregàries, obtenir beneficis ràpids, concrets i útils. Israel no ha entès que el temps de Déu va per unes altres tresqueres.

L'episodi del vedell d'or es produeix en simultaneïtat amb la donació de la Llei (La Torà) a Moisès per part de Déu. Paradoxalment en el Decàleg, vaixell insígnia d'aquesta Llei, es prohibeix la fabricació d'imatges; gran part del codi de l'aliança (Ex 25-31) està dedicat a donar instruccions sobre el santuari i el culte i tot el llibre del Levític està dedicat a instruir sobre el ritual dels sacrificis, la investidura dels sacerdots, la puresa o impuresa ritual, les festes. De poc serveix tota aquesta legislació sobre el culte. Israel tira pel dret i actua en diametral oposició a l'esperit i el contingut d'aquestes prescripcions.

Hi ha un passatge del primer llibre dels Reis, que explica com Jeroboam, cansat

dels qui anaven a Jerusalem a adorar Jahvè, va fer construir dos vedells d'or a fi que en el regne del nord hi hagués dos santuaris: Dan i Betel. Jeroboam fa que el culte idolàtric substitueixi el culte autèntic del temple de Jerusalem. El poble d'Israel al peu del Sinaí fa el mateix. Amb el vedell d'or substitueix el culte autèntic i veritable volgut per Déu i especificat en la llei, que dona a Moisès. En aquest sentit l'episodi del vedell d'or esdevé emblemàtic perquè resumeix el que passarà molt sovint en la història d'Israel. El poble abandonant l'aliança amb Jahvè es decantarà als déus dels altres pobles a fi d'obtenir resultats i beneficis immediats. Curiosament és Aaron, capdavanter del llinatge sacerdotal, el qui proposa la construcció del vedell i en dirigeix el culte. Sovint seran també els sacerdots els qui arrossegaran el poble a la idolatria.

Déu indignat decideix exterminar el seu poble. Moisès aconseguix que Déu es desdigni del que vol fer i ho aconseguix amb dos arguments de pes. L'extermini del poble donaria la raó als egipcis. De que hauria servit el gran esforç alliberador per acabar exterminats en el desert? El poder i mà forta de Jahvè quedarien del tot desprestigiats i Jahvè seria la riota dels egipcis. Per coherència amb el "pla d'evacuació" l'extermini no és possible. L'altre argument invoca l'aliança feta amb Abraham. Moisès evoca un marc més ampli i més universal de l'aliança. L'extermini posaria en contradicció l'aliança feta amb Abrahà amb l'aliança del Sinaí. L'extermini no faria possible complir la promesa de la gran descendència feta a Abraham. Déu repararà l'aliança (Ex 34). El que s'esdevé en el Sinaí es repetirà una i altra vegada al llarg de la història d'Israel.

Diumenge 24 durant l'any
12 de Setembre 2010